RANKO MARKOVIĆ

LIKOVNOST Nagrada Galerije Forum

Dobitnik Petar Barišić

ZAGREB - Nagrada Galerije Forum za 2008. godinu pripala je akademskom kiparu Petru Barišiću za njegovu samostalnu izložbu »Bijelo«, priređenu u jesen prošle godine u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu. Dodjela nagrade održana je u nazočnosti zagrebačkoga gradonačelnika Milana Bandića u srijedu u Galeriji Forum.

Ravnatelj Kulturno-informativnoga centra Goran Pavletić ustvrdio je da je nagrada, ustanovljena 2001. godine, već potvrdila svoju važnost i značenje. Odluku o nagradi donio je savjet u sastavu Igor Zidić, Tonko Maroević, Stanko Jančić, Eugen Kokot i Milan Bešlić (predsjednik), koji je i voditelj Galerije Forum.

Bešlić je ustvrdio da je samostalna izložba Petra Barišića bila impresivan umjetnički projekt koji je nedvojbeno obilježio hrvatsku likovnu scenu. U monumentalnoj prostorno instalaciji Barišić propituje fenomenologiju kocke likovnim sredstvima, stvorivši djelo koje bismo mogli nazvati - djelo-pitanje. On propituje mogućnosti likovnoga jezika kojima bi mogao izraziti njegovu neizrecivost, njegovu nemogućnost govora ili, bolje, njegovu apsurdnost, postavljajući ovom prostornom instalacijom i tezu o mogućnosti percepcije, ne samo likovne i prostorne, već spoznajne, zaključio je Bešlić. [Barbara Vujanović]

RAJKO SOBAT

Sa skupa o Ivanu Rabuzinu

SJEĆANJE Skup u čast nedavno preminulom umjetniku Ivanu Rabuzinu

Slikao himne životu

ZAGREB - Odlaskom Ivana Rabuzina u prosincu prošle godine u 87. godini zaključio se njegov životni put, no život njegovih djela nema ni konca ni kraja. To dokazuje i komemorativni skup održan u Hrvatskome muzeju naivne umjetnosti u Zagrebu u srijedu, 14. siječnja.

Ivan Rabuzin bio je jedna od najosobnijih pojava u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti, slikar čije je djelo pronijelo hrvatsko ime kroz svih pet kontinenata, a njegovo stvaralaštvo zauzima nezaobilazno mjesto među klasicima hrvatske likovnosti dvadesetog stoljeća, rekao je ministar kulture mr. Božo Biškupić.

Rabuzin je pronašao ključ, sposobnost da bude skladan vremenu usprkos. Njegovi su krajolici simbol zavičajnoga i univerzalnoga, oni su vječno shvaćanje svijeta, ukazao je povjesničar umjetnosti akademik Tonko Maroević.

»Sve svoje teme nalazim u svom zavičaju; s temama nikad ne oskudijevam jer se priroda stalno mijenja« - na tu je umjetnikovu misao podsjetio povjesničar umjetnosti dr. Zvonko Maković, te je istaknuo: »On nije preslikavao krajolik, nego ga je portretirao.«

Ostaje nam Rabuzinova umjetnost, koja zrači iskonskom životodajnošću, harmonijom svega postojećega, optimizmom, nadom, ljubavlju, dobrotom; umjetnikove su slike himne životu što slave radost postojanja, napomenuo je Crnković.

O Ivanu Rabuzinu su govorili i Darko Glavan, Željka Zdelar, Hrvoje Šercar, Dragutin Trumbetaš, Zdravko Malnar i Josip Zanki. [Barbara Vujanović]

Dvorana »Spaladium« u Splitu Studija 3LHD

TOMISLAV BEKAVAC

ARHITEKTURA Zašto se prešućuju arhitekti kada se javno predstavljaju građevine

Hvaljene arene neznanih autora

■ *O novim sportskim dvoranama u Hrvatskoj govori se s oduševljenjem, ali se pri tom ne spominju njihovi autori, zbog čega se pobunilo Udruženje hrvatskih arhitekata*

Barbara MATEJČIĆ

Prije koji dan na stranicama Društva arhitekata Zagreba objavljeno je kratko priopćenje predsjednika Udruženja hrvatskih arhitekata Gorana Rake kojim prosvjeduje zbog toga što se u medijskim izvještajima o novim sportskim dvoranama u Hrvatskoj ne spominju imena arhitekata tih dvorana. Goran Rako ima pravo.

Otvaranje dvorana obilježilo je kraj prošle godine. Naveliko se govorilo o njima, od one u Poreču preko splitske i zadarske do zagrebačke, varaždinske i osječke, razgledavalo ih se, komentiralo i najčešće oduševljeno hvalilo, a da se pri tom uglavnom nije spominjalo tko ih je projektirao. O svemu drugome je bilo riječi, i tko ih je gradio, i tko će ih održavati i koliko je kojeg materijala u njih ugrađeno, ali tko ih je oblikovao - nekako je ispalo u tom lancu informacija.

Kao kada bismo kazališnim predstavama navodili samo nazive i instituciju u kojoj se izvode, ispuštajući imena redatelja.

Arhitekti navikli na ignoranciju

Goran Rako kaže da je takav odnos prema arhitektima i arhitekturi nepromijenjen već dvadesetak godina pa su, već pomalo »oguglali«, više resignirani nego iznenađeni. Ali, ipak im je stalo da se stvari počnu mijenjati pa stoga i reakcija protestnim (vrlo blagim) pismom.

Odgovarajući na pitanje kako objašnjava da se imena arhitekata ne navode u široj javnosti, Rako kaže da jednostavno nije stvorena navika, kao što nije stvorena ni kultura odlazaka u kazalište ili u muzeje. Iako naglašava da nije ljut zbog toga, kaže da ga čudi da se nitko u svim hvalospjevima koji su se nizali oko dvorana nije sjetio navesti tko je za to zaslužan.

»Svi su govorili upravo o građevinama, a arhitekte koji su ih kreirali, zbog kojih dvorane izgledaju baš tako kako izgledaju, zbog kojih dobivaju komplimente, nitko nije navodio, a nekmoli posebno isticao. Kao da idete na koncert kojim ste oduševljeni, a ne spominjete tko je dirigirao«, kaže Rako.

Saša Begović iz 3LHD-a, studija koji potpisuje splitsku dvoranu, podržava reagiranje predsjednika UHA-e. Smatra da su makar otvorenja dvorana bile prilike da se spomene tko su njihovi autori, tko je na njima mjesecima danonoćno radio, od ideje do realizacije, tim više što su se nizala imena i zaslužnih i nezaslužnih.

Znamo li tko je Drago Ibler?

Begović takvu ignoranciju objašnjava afirmacijom drugih vrijednosti u društvu. »Kultura prostora je potpuno zanemarena. U Finskoj osnovnoškolska djeca znaju tko je Alvar Aalto, a sumnjam da kod nas znaju tko je Drago Ibler ili Marijan Hržić.

Trebali bismo malo više ulagati u znanje, umjesto da se samo zabavljamo skandalima«, kaže Begović i dodaje da su arhitekti već navikli da rade u nekoj vrsti izolacije. I negaciji svoga rada, možemo pridodati, koja se sustavno provodi kada se prezentira neka nova građevina. Svi su tu važniji, i političari, i izvođači, i direktori, od onih čiji se rad zapravo afirmira.

DVORANE I NJIHOVI AUTORI

GRADSKA SPORTSKA DVORANA, VARAŽDIN
Autori: **AG Planum, Marko Cvjetko, Robert Jonathan Loher**
DVORANA VIŠNJIK, ZADAR
Autor: **Marijan Hržić**
NASTAVNO-SPORTSKA DVORANA »GRADSKI VRT«, OSIJEK
Autori: **Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Zavod za arhitekturu, Gordana Domić, Boris Koružnjak**
ARENA, ZAGREB
Autorski tim: **UPI-2M-a**
VIŠENAMJENSKA SPORTSKA DVORANA ŽATIKA, POREČ
Autori: **Sonja Jurković**
DVORANA SPALADIUM, SPLIT
Autori: **3LHD**
DOM SPORTOVA MATE PARLOV, PULA (REKONSTRUKCIJA)
Autor: **Ljiljana Radulović**

Dvorana Višnjik u Zadru Marijana Hržića

IZLOŽBA Etnografski muzej u Zagrebu

Karneval - kralj Europe

Izložba o karnevalu ostvarena u sklopu međunarodnoga projekta koji financira Europska unija

Marina TENŽERA

ZAGREB - U Etnografskome muzeju u gradu romantično obavijenu snijegom, uoči raspojasanih karenvalskih fešti, otvorena je u četvrtak na večer jedna od najzanimljivijih europskih izložaba ove godine.

Zimske maske plodnosti

Riječ je o izložbi »Karneval - kralj Europe, Zimske maske plodnosti« Etnografskog muzeja Trentina (Museo degli Usi e Costumi della Gente Trentina) iz San Michelea u Adigeu, u Italiji. Autori izložbe su Giovanni Kezich i Cesare Poppi, odabir fotografija i idejnu koncepciju multimedijskog dijela izložbe vodi Zvjezdana Antoš koja potpisuje i organizaciju s Antonellom Motti, filmove su snimili Michele Trentini i Vladimir Bocev, dok je postav uvodnog dijela i multimedijskog dijela izložbe načinila Nikolina Jelavić Mitrović.

Izložba je ostvarena u sklopu projekta »Karneval-kralj Europe / Carnival - King of Europe« koji financira Europska unija u sklopu programa »Kultura 2007.-2009.«. Partneri u projektu su Muzej europskih i mediteranskih civilizacija (Musée des Civilisations de l'Europe et de la Méditerranée) iz Marseillesa, Etnografski muzej iz Zagreba, Nacionalni etnografski muzej iz Skoplja i Nacionalni etnografski muzej iz Sofije.

Istraživanje zajedničkih karnevalskih korijena

Cilj projekta, koji se sastoji od terenskoga istraživanja, realizacije filma, putujuće izložbe, web stranice www.carnivalkingofeurope.it i studijskih sastanaka, jest utvrditi i istražiti zajedničke korijene europskog karnevala, u sklopu zimskih obreda plodnosti koji se još uvijek održavaju u velikom broju ruralnih i postruralnih zajednica u Europi.

Izložba je nastala na osnovi zajedničkog rada na terenskim istraživanjima sudionika projekta koja su bila provedena tijekom 2008. godine u Hrvatskoj, Italiji, Makedoniji i Bugarskoj. Na izložbi su izloženi predmeti (maske i pokladni likovi), koji potječu iz 18. i 19. stoljeća, iz svih europskih etnografskih muzeja koji sudjeluju u projektu.

Europske poveznice

Odabranim predmetima i arhivskim fotografijama iz europskih muzejskih zbirki posjetiteljima se žele prikazati povijesne poveznice europskog karnevala. Osim fotografija na zajedničkim terenskim istraživanjima sudionika projekta snimljeni su etnografski filmovi »Karneval - kralj Europe«, »Jedan dan u Valfloriani, Rukavcu, Čmelniku i Begništu« koji će biti predstavljeni u multimedijskom dijelu izložbe.

Izložba je bila postavljena u Etnografskome muzeju Trentina u Italiji od 22. studenoga 2008. do 6. siječnja 2009., a u Zagrebu će gostovati do 25. veljače 2009.

IMENOVANJA

Komša ravnatelj Arheološkog muzeja Istre

ZAGREB - Ministar kulture mr. Božo Biškupić imenovao je Darka Komšu, diplomiranog arheologa, ravnateljem Arheološkog muzeja Istre u Puli, javljeno je iz Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Natječaj za ravnatelja raspisalo je upravno vijeće Arheološkog muzeja Istre, koji je objavljen u »Narodnim novinama« broj 144 od 12. prosinca 2008. [K. R.]

NOĆ MUZEJA

Muzej za umjetnost i obrt

Pripreme 70 muzealaca

ZAGREB - Oko sedamdeset hrvatskih muzeja i ove se godine priprema za Noć muzeja - veliku kulturnu manifestaciju hrvatskih muzeja, koji će 30. siječnja od 18 sati do jedan sat poslije ponoći biti otvoreni i besplatni za građanstvo. Manifestaciju organizira HMD, koje je priopćilo da u suradnji sa 70-ak hrvatskih muzeja priprema bogate edukativne i zabavne programe u muzejima i galerijama u Bjelovaru, Čakovcu, Dubrovniku, Dvorcu Trakošćanu, Đakovu, Gornjoj Stubici, Gospiću, Karlovcu, Koprivnici, Krapini, Opatiji, Osijeku, Požegi i dr. [Hina]

KAZALIŠTE Uoči premijere drame Bertolta Brechta u »Kerempuhu« u Zagrebu

Kako je Švejk preživio rat

■ *Brecht nudi redatelju mogućnost stvaranja strašnog cirkusa oko ideje čovjeka koji gubi svoje jastvo, ističe de Brea*

ZAGREB - Bertolt Brecht se u posljednje dvije godine udomaćio na našim kazališnim daskama. Nakon Magellijeva »Pira malograđana« u Velikoj Gorici i Dolenčićeve »Opere za tri groša« u zagrebačkom HNK-u, u Satiričkom kazalištu »Kerempuh« u Zagrebu premijerno će se izvesti 16. siječnja drama »Švejk u Drugom svjetskom ratu« u režiji Diega de Bree.

»Švejk u Drugom svjetskom ratu« nastavak je »Doživljaja dobrog vojaka Švejka u svjetskom ratu« češkog satiričara Jaroslava Hašeka ispisan rukom »oca epskog teatra« Bertolta Brechta tijekom njegova izgnanstva u SAD-u. Hašekov je roman u početku zabranjivan, nacisti su ga čak i spalili, dok se danas smatra remek djelom svjetske satire i prvim antiratnim romanom uopće.

Prvi susret Brechta s vojakom Švejkom bio je 1928. godine, kada je zajedno s jednom od ključnih redateljskih figura njemačkoga teatra prve polovice 20. stoljeća, Erwinom Piscatorom, na scenu postavio upravo to djelo. Zanimljivost vezana uz Brechtova »Švejka« jest da ga Brecht nije namjeravao postaviti na scenu, ali komad je praizveden već 1957., tek godinu dana nakon Brechtove smrti.

TOMISLAV KRIŠTO

Diego de Brea: Brechtovi se komadi postavljaju odveć manifestno

Više od 50 godina poslije tekst nije izgubio na aktualnosti, koju je i sam de Brea prepoznao. »Brecht je aktualan jer obrađuje temu čovjeka koji je stavljen u krajnju poziciju, poziciju pukog preživljavanja u kojoj je se sve svodi na pitanje života ili smrti«,govori za *Vjesnik* de Brea.

Brecht, prema redatelju, u svojoj kompilaciji, odnosno slagalici njegovih ideja o političkom kazalištu nudi mogućnost redatelju stvaranja strašnog cirkusa oko ideje čovjeka koji u ekstatičnom stanju gubi svoje jastvo. »To je cirkus u kojem čovjek više ne sliči sebi, te ga njegovi postupci i te kako iznenađuju jer radi protiv sebe«, objašnjava naš sugovornik.

Slovenskom je redatelju ovo prvi susret s Brechtom, a mišljenja je kako se Brechtovi komadi postavljaju odveć manifestno. »U današnje je vrijeme manifestnost suvišna, to je kao da danas Shakespearea igraju samo muškarci«, zaključuje.

Autorski tim, uz de Breu, čine uobičajeni de Breini suradnici Leo Kulaš i Silvo Zupančič kao kostimograf i skladatelj, a simpatičan idiot Švejk pak je Hrvoje Kečkeš. [Zrinka Zorčec]